

Český jazyk a literatura
ŘEŠENÍ - přípravný kurz č.2 šk. rok 2020/21
 (nauka o textu, pravopis, slovtvorba, tvarosloví, skladba)

1. Seřadte odstavce ukázky tak, aby tvořily smysluplný a soudržný text.

- A. Mladík městské policii nedokázal vysvětlit, proč autobus pomaloval, ale přiznal, že během večera popíjel alkohol.
- B. Z konečné nakonec mladý muž odešel s tisícikorunovou pokutou.
- C. Strážníci ho snadno našli na konečné v Labské ulici, protože v poničeném voze usnul.
- D. Svou únavu v noci na sobotu podcenil devatenáctiletý mladík z Brna, který podle oznámení řidiče dopravního podniku pomaloval v autobusu dvě okna bílým fixem.
- E. Tomu ostatně nasvědčovala skutečnost, že se strážníkům místo občanského průkazu nejdříve prokazoval svou platební kartou.

D – C – A – E – B

2. Doplňte i/í a y/ý v koncovech jmen.

- a) Vítězství ho stálo všechny síly, v cíli upadl.
- b) Rád školy půjdu v košili s dlouhými rukávy.
- c) Jakub chová plazy, Milanovi se líbí bojoví psi.
- d) Pošli řediteli výkazy s aktuálními čísly.
- e) Za tmými sviťte dálkovými světly.
- f) Bednářovi s námi jít nemůžou, co pozvat třeba Kotulánovy?
- g) Kolik cukru je v lahvi koly?
- h) Dám si hovězi s bramborami.
- i) Pusť televizi, dávají Donutilovy povídky!
- j) Na polích zlátlo obilí.
- k) Svěřila se příteli se všemi problémy a úzkostmi.
- l) Lev se rodí holý a slepý, malé lvíče závisí na své matce a lví smečce.

3. Rozhodněte, zda jsou uvedená pravidla pro psaní předložek a předpon s/z pravdivá.

1. Se jménem ve 2. pádě se pojí předložka z(e).	ANO - NE
2. V příslovečných spřezkách závisí psaní s-/z- na jejich výslovnosti.	ANO - NE
3. Slovesa s významem „učinit, stát se nějakým/něčím“ odvozená z podstatných a přídavných jmen mají předponu z(e)-.	ANO - NE
4. Slovesa s významem směřování dohromady mají předponu s(e)-.	ANO - NE
5. Slovesa s významem směřování z povrchu pryč mají předponu z(e)-.	ANO - NE
6. Předložka s(e) se užívá ve spojeních jak v 2., tak v 7. pádě.	ANO - NE

4. Každá z následujících vět obsahuje jednu pravopisnou chybu. Najděte ji a opravte.

- a) Také kraj Moravskoslezský **zužuje** 12% nezaměstnanost.
sužuje
- b) Dva **zábřehští** úředníci zpronevěřili dohromady 1 mil. Kč.
zábřezští
- c) Danovy přátele **rozlobily** jeho věčné výmluvy a výmysly.
rozzlobily
- d) V neděli dopoledne **mně** navštívili holky a kluci ze školy.

mě

- e) Shlédli jsme Croodsovy, rodinnou komedii o pravěké rodince.

zhlédli

- f) Vlčkovi bydlí od nepaměti v ulici Na výsluní č. p. 45.

Na Výsluní

5. A) Z následující řady slov podtrhněte ta, která vznikla odvozováním.

brzký, bydliště, dochvilnost, horolezec, kdovíjaký, králíkárna, listopad, okamžik, okvěti, plynojem, rozvoz, rukopis, struhadlo, vzducholoď, zalesnit, zeměkoule

B) Podtržená slova vypište. Ke každému z nich uveďte základové slovo, od něhož bylo odvozeno, a podtrhněte v něm tu část, která při odvozování sloužila jako slovtvorný základ.

brzký ← brzy / bydliště ← bydlet / dochvilnost ← dochvilný / králíkárna ← králík / okvěti ← květ / rozvoz ← rozvést / struhadlo ← strouhat / zalesnit ← les

6. Každá z následujících vět obsahuje jeden chybný tvar zájmena. Najděte ho a opravte.

- a) Táž událost, jež zničila jejich život, ovlivnila i naši rodinu.

naši

- b) Požádal jsem **mojeho** asistenta, aby jakýmkoliv vašim přáním vyhověl.

svého

- c) Tvými rukama by měly projít veškeré produkty, **jenž** naše dílna vyrábí.

jež

- d) Vyprávěli mi o všelijakých exotických místech, **které** sami navštívili.

která

- e) Z týchž důvodů, o nichž jsem s tebou mluvil, už k **jim** nemám důvěru.

nim

7. Urči poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními. /pozor na chytáky!

- a) Moc se snažila, nepovedlo se jí to.

Moc se snažila, (ale) nepovedlo se jí to. odporovací

- b) Vtip se jí líbil, a proto se dlouho smála.

důsledkový

- c) Nemáme moc času, nezdržujte nás.

Nemáme moc času, (tudíž) nezdržujte nás. důsledkový

- d) Na tom není nic vtipného, a tak se nesměj!

důsledkový

- e) Odešel, neboť o jejich společnost už nestál.

důvodový = příčinný = vysvětlovací

8. U uvedených souvětí určete typ vět. Zapište ho do závorek za každou větu pomocí zkratk VH (= věta hlavní) a VV (= věta vedlejší) spolu s označením jejich pořadí. Pak určete významový poměr mezi větami hlavními a druh vedlejších vět.

- a) Vlaková souprava (1VHa), jež měla osm vagonů (2VV), vjela do nádraží (1VHb) a dav lidí se vyhrnul na nástupiště (3VH).

1VH -3VH poměr slučovací 2VV přívlastková SOUVĚTÍ SOUŘADNÉ

- b) Časem se naučil pracovat tak úsporně (1VH), že si všechno dobře rozvrhl (2VV), a proto mu ještě zbyl čas k tomu (3VH), aby se podíval na představení (4VV), které v divadle právě hráli (5VV).

1VH – 3VH poměr důsledkový 2VV příslovečná způsobová
4VV předmětná 5VV přívlásková SOUVĚTÍ SOUŘADNÉ

- c) Na kamenech na kraji lesa seděly veliké mouchy (1VH) a kolem nich poletovali žluťáskové a babočky tak bezstarostně (2VH), jako by ani nevěděli (3VV), že několik kroků od nich pobíhají po stromech čilí mravenci (4VV), kteří se včera a dnes probudili ze spánku (5VV).

1VH – 2VH poměr slučovací
3VV příslovečná způsobová
4VV předmětná
5VV přívlásková SOUVĚTÍ SOUŘADNÉ